

1.0

Veileder til kontrollinstruks versjon 3.0

Periodisk kontroll av kjøretøy

Innledning

Kontroll av kjøretøyets identitet

Identitetskontroll er svært viktig i forbindelse med PKK. Det er essensielt å forvise seg om at det er riktig kjøretøy som blir fremstilt for kontroll.

Kontrollen skal avbrytes dersom kontrolløren har sterk mistanke om, eller har konstatert, at det fremstilte kjøretøyet har feil eller falsk identitet. Kontrolløren må i slike tilfeller varsle Statens vegvesen og bileier bes henvende seg til en trafikkstasjon.

Eksempler på slike forhold er tydelig tegn på manipulasjon av det innslåtte nummeret, avvik mellom det innslåtte nummeret og eventuelle andre understellsnummer på kjøretøyet (fabrikasjonsplate, avlest via OBD-systemet osv.) Ved åpenbart kriminelle forhold bes kontrolløren også om å varsle politiet umiddelbart.

Slitasjegrader på kjøretøy og fabrikantens toleranser

Periodisk kontroll er en «øyeblikkskontroll» som tar for seg tilstanden der og da. Kontrollen skal ikke si noe om fremtidig bruk, og skal ikke erstatte service og vedlikehold. Under denne kontrollen kan man derfor til en viss grad tillate slitasje utover fabrikantens slitasjegrenser, siden fabrikantens slitasjegrenser ofte må sees i sammenheng med kjøretøyets serviceintervaller. En kontrollør bør være oppmerksom på fabrikantens spesifikasjoner, men ikke utelukkende benytte dette i kontrolløyemed. Mange av kontrollmetodene innebærer en ren visuell kontroll der måling ikke er mulig uten demontering. Kontrolløren skal ved mange av kontrollpunktene bedømme om avvik har betydning for trafiksikkerheten på kontrolltidspunktet.

Feil/mangler som ikke utgjør en mangelmerknad der og da, er det en fordel om kunden blir informert om dette, fortrinnsvis skriftlig. Dette kan gjelde eksempelvis slitte bremseskiver som ikke utgjør en mangelmerknad på kontrolltidspunktet.

Utstyr montert av fabrikant

Alt utstyr som er montert og som er omfattet av kontrollinstruksen skal kontrolleres, uavhengig av om utstyret var montert av fabrikant eller om det er ettermontert. Dette skal gjøres uavhengig av om det var krav til utstyret på registreringstidspunktet eller ikke.

Dersom bileier ønsker å fjerne utstyr i stedet for utbedring er utgangspunktet at kjøretøyet må fremvises på trafikkstasjon for eventuell godkjenning med tilhørende vognkortmerknad, dersom det var krav til dette utstyret på registreringstidspunktet.

Utstyr det ikke var krav til på registreringstidspunktet kan fjernes såfremt dette ikke medfører at kjøretøyet ikke lenger tilfredsstiller de tekniske krav. Når det gjelder fjerning av elektrisk utstyr så anses det som fjernet dersom det er permanent bort-koblet, inkludert varselindikator.

Eksempler på utstyr som tillates fjernet uten at kjøretøyet må forevises trafikkstasjon:

Utstyr	Kjøretøygruppe	Registrert første gang til og med
Tilhengerfeste	Alle	Alle
Dekktrykkovervåkning	M1 *	31.10.2014
Dekktrykkovervåkning	Alle unntatt M1	Alle
Katalysator	Alle unntatt N1	31.12.1988
Katalysator	N1	30.09.1992
Tåkelys foran	Alle	Alle

*) Campingbil og andre M1 som er bygd på basis av andre kjøretøygrupper (eks. N1) er fritatt for krav til system for dekktrykkovervåkning.

Oversikten er ikke uttømmende.

Eksempler på utstyr som krever forevisning trafikkstasjon for eventuell godkjenning:

Utstyr	Kjøretøygruppe	Registrert første gang fra og med
ABS-bremser	Alle	Alle
Stabilitets-system (ESP)	Alle	Alle
Kollisjonsputer	Alle	Alle
Dekktrykkovervåkning	M1 *	1.11.2014

*) Campingbil og andre M1 som er bygd på basis av andre kjøretøygrupper (eks. N1) er fritatt for krav til system for dekktrykkovervåkning.

Oversikten er ikke uttømmende.

Feilaktig reparasjon og modifisering

Feilaktig reparasjon eller modifisering skal anmerkes på «ikke i samsvar med krav» dersom det ikke eksisterer en passende mangelmerknad på det aktuelle kontrollpunktet, forutsatt at mangelmerkningen «ikke i samsvar med krav» finnes på det aktuelle kontrollpunktet.

Feil/mangel som ikke er omfattet av kontrollinstruks

Det er kun oppsatte punkter i kontrollinstruksen som skal kontrolleres. Feil/mangel på kjøretøy ut over dette utgjør ikke mangelmerknad.

Etterkontroll

Ved etterkontroll skal det kontrolleres om reparasjonen er fullgodt utført og ikke har medført følgefeil. Dersom reparasjonen har medført følgefeil som ville utgjort mangelmerknad ved hovedkontroll, godkjennes ikke mangelmerkningen. Eksempler på dette kan være:

- Dersom bremseslange har blitt montert feil ved skifte av støtdemper.
- Dersom bremsevirkning som var ilagt med bedømming 3 ved hovedkontroll og resultat ved etterkontroll i utgangspunktet tilsier bedømming 2.

Kontrollpunkter

0. IDENTIFIKASJON AV KJØRETØYET

0.2. Kjøretøyets understellsnummer/serienummer

Krav til innpreget understellsnummer

For enkelte kjøretøy skal det ikke utgjøre mangelmerknad dersom innpreget understellsnummer ikke kan påvises.

Dette omfatter følgende tilfeller:

- Kjøretøy registrert i Norge før 31. desember 1969
- Vognkortmerknad beskriver at kjøretøyet er registrert etter kjøretøyforskriften § 1-15, og kjøretøyet er registrert i Norge før 1. juni 2008
- Vognkortmerknad beskriver at kjøretøyet er registrert som bevaringsverdig kjøretøy, og kjøretøyet er 30 år og eldre
- Vognkortmerknad beskriver at kjøretøyet er godkjent uten innpreget understellsnummer

Vi presiserer at det uansett utgjør mangelmerknad dersom man ikke kan påvise innpreget understellsnummer i tilfeller der det er beskrevet i vognkort at understellsnummer er innpreget. Det samme gjelder dersom kontrolløren/kontrollorganet har kjennskap til at kjøretøytypen er levert med innpreget understellsnummer fra fabrikant.

For alle øvrige kjøretøy utgjør det mangelmerknad dersom innpreget understellsnummer ikke kan påvises.

Nærmere om elektronisk avlesning av understellsnummer for Euro 5 og nyere

Kjøretøyets understellsnummer er lagret i ulike styreenheter avhengig av kjøretøytype. Kontrollen foretas ved å avlese det første understellsnummeret som fremkommer ved tilkobling av diagnoseutstyr.

1. BREMSEANLEGG

1.1.11. Bremseserør

Uttrykket «bremseserør» dekker også nylonrør der slike er montert.

Dersom man med sikkerhet kan si at det er montert kobberbremseserør skal avstanden mellom klamringene ikke overstige 25 cm. Dette gjelder ikke dersom det er montert kobbernikkelrør. Det aksepteres da gjenbruk av originale festepunkter.

1.2.1. Ytelse driftsbremse

Ved kontroll av skjevhet må det benyttes pedaltrykksmåler dersom det er nødvendig å gjennomføre kontrollen ved å kjøre et hjul om gangen i bremseprøveren.

2. STYRING

2.2.1. Rattets tilstand

Løst grep på rattkrans utgjør ikke mangelmerknad forutsatt at det ikke påvirker sikker manøvrering av kjøretøyet.

2.4. Hjulstilling

Kontrollen består av en visuell kontroll for å avdekke eventuell åpenbar alvorlig feil hjulstilling. Kontrollen inkluderer ikke bruk av utstyr eller målebrev hverken ved hovedkontroll eller etterkontroll.

3. SIKT

3.2. Vinduenes tilstand

Ved vurdering av skade på vindu er det vinduenes tilstand med tanke på sikt som skal kontrolleres. Vinduenes eventuelle bærende egenskaper vurderes ikke.

3.3. Speil

Ved kontroll av utvendig speil trenger man ikke å kontrollere om speilene er ettergivende såfremt speilene fremstår som originale og åpenbart er konstruert som ettergivende.

3.4. Vindusvisker frontrute

Mangelmerknad h) knyttet til selvparkering skal ikke ilegges dersom fører på en enkel måte kan få parkert vinduspusser i riktig posisjon ved bruk av bryter til vinduspusser.

4. LYKTER, REFLEKSINNRETNINGER OG ELEKTRISK UTSTYR

Defekte dioder i andre lamper enn hovedlykter

Ved defekte dioder skal det gjøres en skjønnsmessig vurdering med tanke på om lyset fra lykten åpenbart er for svakt som følge av at mange av diodene er defekte. Som hovedregel anses lyset som for svakt dersom mer enn 1/3 av diodene ikke virker, men for enkelte kjøretøy kan lyset være tilstrekkelig sterkt også dersom mer enn 1/3 av diodene ikke virker.

Merk at dette ikke gjelder hovedlykter.

4.1.6. Hovedlykter – lyktespyler

Merk at enkelte kjøretøy med bl. a. LED og Xenon er levert fra fabrikk uten lyktespyler da lysstyrken innebærer at det ikke er krav til lyktespyler.

4.10. Elektrisk forbindelse mellom motorvogn og tilhenger

Det skal ikke ilegges mangelmerknad for defekt lokk til tilhengerkontakt.

4.12. Ikke obligatoriske lykter

Følgende krav gjelder for ekstra fjernlys:

Antall – Fritt antall lykter for ekstra fjernlys.

Lysstyrke – Det er ingen begrensning til maksimal tillatt lysstyrke.

Plassering – Lykter for ekstra fjernlys må plasseres symmetrisk i forhold til bilens langsgående senterlinje.

Merking – Lyktene skal tilfredsstille kravene til merking i forhold til bilens årsmodell.

Bryter – Det er ikke krav til egen bryter for ekstra fjernlys
(Når det skiftes til nærlys, skal alle fjernlys slukke)

Det er ikke krav om parvis montering.

5. AKSLER, HJUL, DEKK OG HJULOPPHENG

5.2.1. Hjulnav

Mangelmerknad a) knyttet til manglende hjulmutter eller -bolt skal bedømmes med 3 dersom mangelen omhandler flere enn 25 % av hjulmuttere/-bolter på ett hjul.

5.2.3. Dekk

Er det mangelmerknad dersom lastindeks eller hastighetsindeks er lavere enn det som fremgår av vognkortet?

Dekkenes lastindeks og hastighetsindeks skal tilfredsstillende kjøretøyets tekniske spesifikasjoner (største tillatte akselvekter og topphastighet).

Det er viktig å merke seg at kjøretøy i vognkort kan være oppgitt med lastindeks og hastighetsindeks i samsvar med dekkene som var montert på kjøretøyet fra fabrikk, og at dette ikke nødvendigvis er minimumskravet. Det kan også være forskjell i krav til lastindeks foran og bak mens det i vognkort er oppgitt samme lastindeks på begge aksler. Dersom dekkene ikke tilfredsstiller spesifikasjonene i dekk-rubrikken i vognkortet, må man derfor kontrollere dekkenes merking opp mot største tillatte akselvekter og topphastighet før det eventuelt ilegges mangelmerknad.

Det skal heller ikke ilegges mangelmerknad dersom kjøretøyet ikke har påmontert «C» merkede dekk der slik merking fremgår av vognkort, såfremt dekkets lastindeks er tilstrekkelig i forhold til største tillatte akselvekt. Topphastigheten som er angitt under kjøretøyopplysninger på vegvesen.no på de fleste nyere biler, kan legges til grunn ved kontrollen når det gjelder hastighetsmerking. Merk at ved maks. hastighet over 210 km/t må det tas hensyn til at dekkenes bæreevne kan bli redusert. Dette avhengig av hastighetsindeksen.

Se for øvrig utfyllende informasjon i STRO-dekkhåndbok.

6. UNDERSTELL OG UNDERSTELLSUTSTYR

6.1.2. Eksosrør og lyddempere

Kontrollen inkluderer også eksosrør fra tilleggs-varmer.

6.1.6. Koplings- og slepeinnretninger (inkl tilhengerfeste)

En del el-biler kan ha montert tilhengerfeste selv om kjøretøyet ikke har lov til å trekke tilhenger. Dette skal ikke utgjøre mangelmerknad. Slike forhold følges opp i utekontrollen.

7. ANNET UTSTYR

Kontroll av bilbelter

Ved kontroller er det avdekket en del feil på bilbelter i buss. Vi vil derfor presisere at alle bilbelter skal kontrolleres for alle kjøretøytyper.

8. SKADEVIRKNINGER

8.2.1.2 og 8.2.2.2. Måling av utslipp

Kjøretøy med avgassklasse Euro 5 og nyere skal ikke avgassmåles dersom det oppnås kontakt med styreenheten og det ikke foreligger noen feilkoder. Med feilkoder menes her både permanente og sporadiske feilkoder.

Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Trafikant- og kjøretøyavdelingen
Postboks 6706 Etterstad 0609 OSLO
Tlf: (+47) 22073000
publvd@vegvesen.no

vegvesen.no

Trygt fram sammen